

Europos
Komisija

Darbo rinkai būtinų įgūdžių ugdymas

Rygos išvados
Europos bendradarbiavimas profesinio
rengimo ir mokymo srityje 2015–2020 m.

Norint šiandien ir ateityje aktyviai dalyvauti Europos darbo rinkoje žmonėms būtini kokybiški įgūdžiai. Modernizavus profesinį rengimą ir mokymą (PRM) jiems atsivers galimybių pasinaudoti lanksčiais mokymosi būdais ir taip ugdyti tinkamus įgūdžius visą savo gyvenimą.

Sparčiai besikeičiančioje pasaulio ekonomikoje įgūdžių ugdymas ir tinkamas pritaikymas didele dalimi lemia galimybes skatinti naujoves bei ekonominį augimą ir palaikyti socialinį modelį. Europa privalo aprūpinti žmones tinkamais įgūdžiais, kad jie galėtų aktyviai dalyvauti darbo rinkoje ir visuomenės gyvenime. Siekiant nustatyti šios politinės diskusijos gaires ir valstybėms narėms apibrėžti konkrečias veiklos bei bendradarbiavimo sritis, ES lygmeniu buvo sudaryta Nauja Europos įgūdžių darbotvarkė.

Kalbant apie darbo rinkai būtinus įgūdžius, būtina apsvarstyti profesinį rengimą ir mokymą (PRM). Kai kurių valstybių narių prognozės rodo, kad ateityje gali pritrūkti tinkamos PRM kvalifikacijos žmonių. Vis dėlto daugeliui jaunuolių bei jų tėvų pirminis PRM atrodo antraeilis pasirinkimas, ir tik nedaugelis darbuotojų turi galimybę toliau plėtoti savo įgūdžius. PRM taps patrauklesnis tik tuo atveju, jei žmonės patikės jo nauda ir jei jis suteiks besimokantiesiems daugiau galimybių įgyti darbo patirties bei rasti darbo užsienyje. PRM programų dalyvių įgyti įgūdžiai turėtų būti pripažįstami, o įgiję PRM kvalifikaciją jie turėtų gauti teisę pereiti į aukštesnes švietimo pakopas. Tam būtina glaudžiai bendradarbiauti su žmonėmis, aukštosiomis mokyklomis ir mokslinių tyrimų institucijomis.

Rygos išvados: 5 tikslai siekiant pagerinti PRM

gyvendinant Kopenhagos procesą 2015 m. birželio 20 d. Rygoje susitiko visų ES valstybių narių, ES šalių kandidačių ir EEE šalių ministrai, atsakingi už profesinių įgūdžių ugdymą, taip pat Europos socialiniai partneriai (ETUC, BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP) ir Europos Komisija. Drauge jie priėmė Rygos išvadas, kuriose numatyti „penki PRM vidutinio laikotarpio siekiniai“. Šiais svarbiausiais siekiniais grindžiama PRM modernizavimo 2015–2020 m. laikotarpio darbotvarkė.

1

Skatinti įvairių formų mokymąsi darbo vietoje, ypatingą dėmesį skiriant pameistrystei, įtraukiant socialinius partnerius, įmones, pramonės, prekybos ir amatų rūmus ir PRM paslaugų teikėjus bei stimuliuojant inovacijas ir verslumą.

Patirtis rodo, kad mokymasis darbo vietoje labai veiksmingai padeda plėtoti darbo rinkai reikiamus įgūdžius, įskaitant socialinius emocinius įgūdžius ir įvairiose darbo aplinkose pritaikomus įgūdžius. Vis dėlto mokymosi darbo vietoje programose dalyvauja vos 25 proc. pirminio PRM studentų. Esama akivaizdaus poreikio plėsti kokybiškos

Europos pameistrystės aljansas vienija viešus ir privačius suinteresuotuosius asmenis siekdamas pagerinti pameistrystės kokybę, pasiūlą ir įvaizdį Europoje.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=lt>

Europos jaunimo paktas remia jaunimo darbo galimybes skatindamas atitinkamų viešų ir privačių suinteresuotųjų asmenų bendradarbiavimą.
<http://www.csreurope.org/pactforyouth>

pameistrystės ir mokymosi darbo vietoje galimybes. Tuo tikslu švietimo ir mokymo įstaigos turi bendradarbiauti su darbo rinkoje dalyvaujančiomis įmonėmis ir organizacijomis. Tokį bendradarbiavimą skatina Europos pameistrystės aljansas ir Europos jaunimo paktas.

2

Toliau plėtoti PRM kokybės užtikrinimo mechanizmus pagal Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EQAVET) rekomendaciją ir stiprinant kokybės užtikrinimo sistemas užtikrinti nuolatinį grįžtamąjį ryšį pirminio ir tęstinio PRM srityje atsižvelgiant į mokymosi rezultatus.

Įvairiose šalyse ir sektoriuose darbdaviai turi pasitikėti, kad darbuotojai tikrai turės kvalifikacijoje nurodytus įgūdžius. Dėl to būtina užtikrinti kokybę visuose PRM etapuose: rengiant programas, mokant, vertinant, patvirtinant rezultatus ir išduodant pažymėjimus. Tai pagerins pirminį ir tęstinį PRM.

EQAVET sistema kuriama siekiant geriau užtikrinti mokymosi darbo vietoje bei tęstinio PRM kokybę ir sekti PRM poveikį profesinei veiklai.

EQAVET – Europos bendradarbiavimo tinklas, skirtas užtikrinti PRM kokybę įgyvendinant europinę orientacinę sistemą.
www.eqavet.eu

3

Visoms gyventojų grupėms gerinti prieigą prie PRM ir kvalifikacijų kuriant lankstesnes ir atviresnes sistemas, ypač siūlant veiksmingas ir išsamias konsultavimo paslaugas bei patvirtinant neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatus.

Šiandien žmonės gali ugdyti savo įgūdžius įvairiais būdais: nuo profesinio rengimo centrų iki internetinių kursų, darbo, savanoriškos veiklos ir kitų

gyvenimo patirčių. Kad šios galimybės žmonėms duotų kuo daugiau naudos, būtinos tinkamos sąlygos: įgūdžiai turėtų būti įvertinti, patvirtinti ir įtraukti į kvalifikaciją nepriklausomai nuo to, kaip jie buvo įgyti. Įgyvendinant rekomendaciją dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo ir peržiūrint Europos kvalifikacijų sandarą Europos tarnyba ir Europos profesinio mokymo kreditų sistema (ECVET) parems atvirus bei lanksčius mokymosi būdus.

Europos kvalifikacijų sandara apibrėžia aštuonis mokymosi rezultatų lygius, kad būtų lengviau palyginti ir suprasti skirtingų šalių ir sektorių kvalifikacijas.

Pagal įgūdžių darbotvarkę kuriamas Europos portalas, kuriame bus teikiamos visos internetinės paslaugos, susijusios su įgūdžiais ir kvalifikacijomis.

PRM skirta Europos profesinio mokymo kreditų sistema remia lanksčius mokymosi būdus.
www.ecvet-secretariat.eu

Rekomendacijoje dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo raginama nacionaliniu lygmeniu suteikti asmenims galimybę reikalauti ne švietimo įstaigose įgytų įgūdžių patvirtinimo.

4

Stiprinti bendrąsias kompetencijas PRM programose ir pasiūlyti veiksmingesnių galimybių įgyti arba plėtoti šiuos įgūdžius pirminiame ir tęstiniame profesiniame mokyme.

Užbaigę pirminio švietimo ir mokymo etapą visi turėtų įgyti pagrindinius įgūdžius ir aštuonias bendrąsias kompetencijas, būtinas mokymuisi visą gyvenimą. Tai yra bet kokio tolesnio mokymosi ir aktyvaus dalyvavimo šiuolaikinės visuomenės gyvenime bei darbo rinkoje pagrindas. Pirminio PRM programos turi užtikrinti, kad drauge su specialiais profesiniais įgūdžiais absolventai įgytų visas bendrąsias kompetencijas, įskaitant skaitmeninius, verslumo ir inovacijoms reikalingus įgūdžius. Jie būtini ir naudingi viso gyvenimo profesinėje veikloje. Šiuo klausimu Europos bendrųjų gebėjimų metmenys yra peržiūrimi pagal Naująją Europos įgūdžių darbotvarkę.

Įgyvendindama įgūdžių darbotvarkę Europos Komisija pasiūlė įgūdžių garantiją, kuri suteiktų žemos kvalifikacijos suaugusiems asmenims, įskaitant neseniai atvykusius migrantus, galimybę pagerinti savo pagrindinius įgūdžius: raštingumą, skaičiavimą ir skaitmeninius įgūdžius.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1224&langId=en>

5

Sukurti sisteminius modelius ir galimybes pirminiam ir tęstiniam PRM srities mokytojų, dėstytojų ir kuratorių, dirbančių švietimo įstaigose ir įmonėse, rengimui.

Mokytojų, dėstytojų ir kuratorių kokybė tebėra svarbiausias veiksnys nustatant, kiek ir kaip gerai žmonės išugdys savo įgūdžius švietimo ir mokymo procese. Geras mokymas yra vienas esminių elementų, nulemiančių gerus rezultatus. Mokytojai taip pat atlieka svarbų vaidmenį įkvėpdami ir konsultuodami mokinius, skatindami juos siekti aukštesnės kvalifikacijos arba plėsti savo kompetencijų sritį.

Apsikeitimas gerą patirtimi ir tarpusavio mokymasis yra veiksmingi būdai padėti valstybėms narėms kelti PRM srities mokytojų ir dėstytojų kokybę, ypatingą dėmesį skiriant mokymosi darbo vietoje ir pameistrystės stiprinimui.

PAŽANGOS STEBĖSENA

Pažanga siekiant penkių vidutinės trukmės tikslų bus stebima padedant Europos profesinio mokymo plėtros centrui, kuris analizuoja Europos ir nacionalinius pasiekimus profesinio rengimo ir mokymo srityje, ir Europos mokymo fondui, kuris remia žmogiškojo kapitalo vystymą pereinamojo laikotarpio šalyse.

Daugiau informacijos

Profesinis rengimas ir mokymas (Europos Komisija):
http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/index_lt.htm

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1146&langId=en>

Europos profesinio mokymo plėtros centras:

<http://www.cedefop.europa.eu/lt>

Europos mokymo fondas:

<http://www.etf.europa.eu/web.nsf/pages/ETF-LT>